

PSORIASISLIITTO
PSORIASISFÖRBUNDET

Kyselytutkimus kokonaisvaltaisesta hoidosta ja hoitopoluista 2023

Toteuttaja: Innolink

Yhteistyössä: AbbVie, Amgen, Bristol Myers Squibb, Janssen Finland, Novartis Finland ja UCB

Yleistä tutkimuksesta

- Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää psoriasisiksen kokonaisvaltaiseen hoitoon liittyviä teemoja sekä hoitopolun toimivuutta, mm. sujuvuuden näkökulmasta. Tutkimuksella tuotettiin tietoa Maailman psoriasispäivän kampanjaan.
- Tutkimus toteutettiin kesä-heinäkuussa 2023 sähköpostikyselyinä. Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus vastata avoimen linkin kautta.
- Kohderyhmän muodostavat lähtökohtaisesti psoriasisista sairastavat: jäsenet ja ei-jäsenet (98 prosenttia). Mukana on myös pienessä määrin sairastavan omaisia (2 prosenttia).
- Tutkimus perustuu 1823 vastaukseen.

Tutkimuksen keskeisiä tuloksia

- **24 prosenttia** vastaajista kokee psoriasisensa vaikuttavan paljon arkeensa.
- **48 prosenttia** vastaajista kokee psoriasisensa kuormittavan myös mieltä (esim. stressi, unettomuus, ahdistus, masennus).
- **45 prosenttia** vastaajista kokee saavansa hyvää hoitoa psoriasisensa. (4 tai 5 vastanneet, asteikko 1-5).
- **45 prosenttia** vastaajista kokee pystyvänsä osallistumaan hoitonsa suunnitteluun (4 tai 5 vastanneet, asteikko 1-5).
- **7,0** oli vastaajien antaman kouluarvosanan keskiarvo saamalleen psoriasisensa hoidolle.
- **31 prosenttia** vastaajista kokee hoidon pysyneen samanlaisena myös hyvinvointialueille siirtymisen jälkeen.

Hoidossa parhaiten ja heikoiten toteutuvat asiat

Hoidossa parhaiten toteutuvat asiat:

1. Minulle on selkeää, mikä taho on vastuussa hoidostani ja keneen ottaa yhteyttä.
2. Koen, että pystyn osallistumaan hoitoni suunnitteluun.
3. Hoitavaan lääkäriin tai terveydenhuoltoon saa tarvittaessa nopeasti yhteyden.

Hoidossa heikoiten toteutuvat asiat:

1. Minulla on kirjallinen hoitosuunnitelma tai tiedän, mistä sen löydän.
2. Koen, että hoidossa huomioidaan psoriasisiksen vaikutus elämänlaatuun ja mielen hyvinvointiin.
3. Yhteistyö eri hoitopaikkojen välillä on sujuvaa.

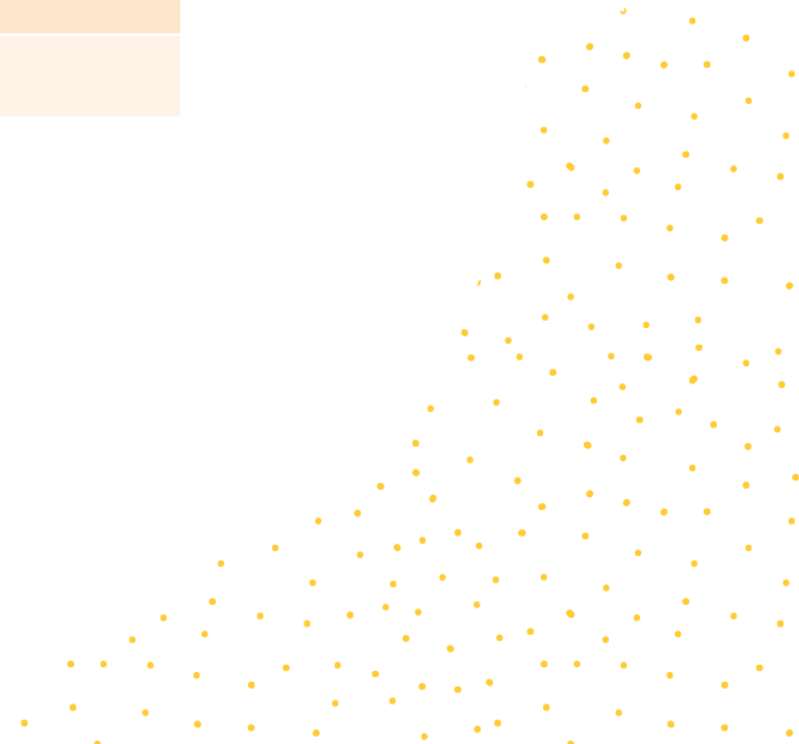

Vastaajien taustatiedot

Vastaajien taustatiedot 1/4

- 1 823 vastausta

Vastaatko tähän kyselyyn omasta vai perheenjäsenen tai läheisen puolesta?	Osuus vastaajista
Omasta puolestani	98 %
Perheenjäsenen tai läheisen puolesta	2 %

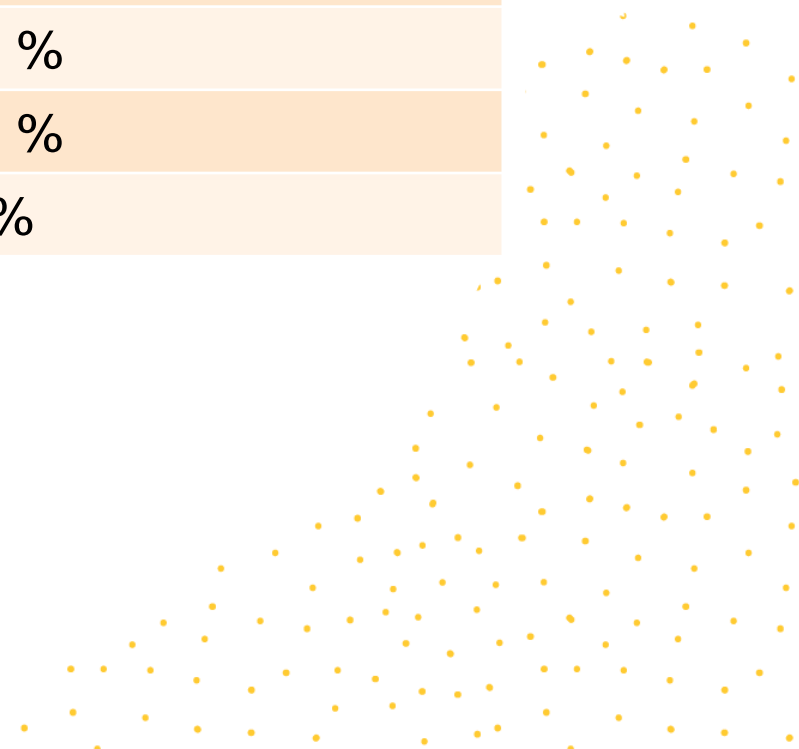

Vastaajien taustatiedot 2/4

- 1 821 vastausta

Ikä	Osuus vastaajista
alle 18-vuotias	1 %
18–29-vuotias	3 %
30–39-vuotias	5 %
40–49-vuotias	11 %

Ikä	Osuus vastaajista
50–59-vuotias	22 %
60–69-vuotias	35 %
70–79-vuotias	23 %
80 tai yli	2 %

Vastaajien taustatiedot 3/4

- 1 819 vastausta

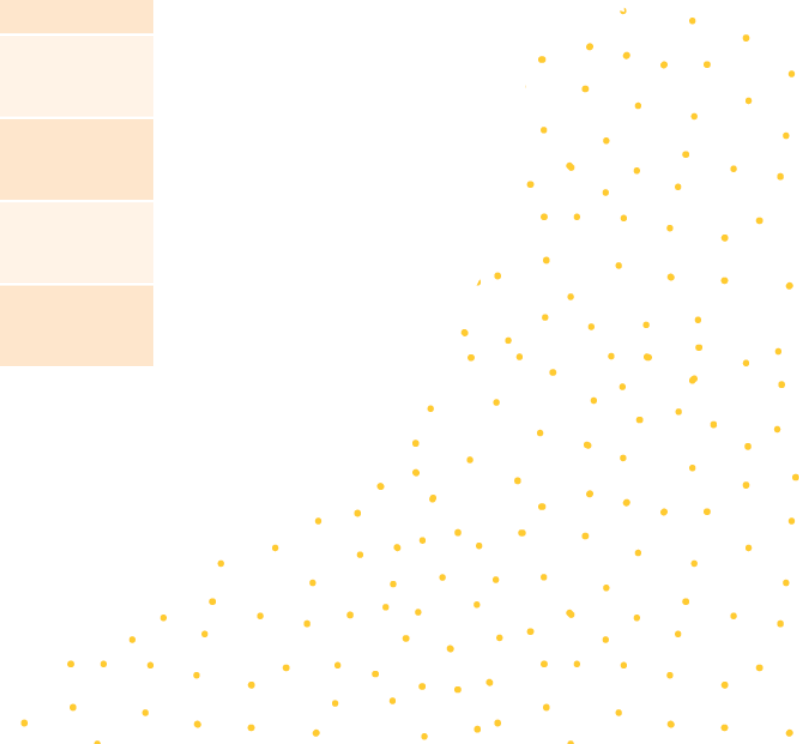
Sukupuoli	Osuus vastaajista
Mies	33 %
Nainen	67 %
Muu / en halua kertoa	0 %

Vastaajien taustatiedot 4/4

- 1 819 vastausta

Minkä hyvinvointialueen palveluiden piirissä olet? – 5 suurinta	Osuus vastaajista
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	11 %
Pirkanmaan hyvinvointialue	11 %
Helsingin kaupunki	9 %
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	7 %
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	7 %

Taustatiedot vastaajien psoriasiksesta 1/7

- 1 822 vastausta

Missä psoriasistasi ja sen hoitoa pääasiassa seurataan?	Osuus vastaajista
Erikoissairaanhoidossa iho- tai reumatautien poliklinikalla tai muulla erikoisalalla	41 %
Perusterveydenhuollossa	19 %
Erikoislääkärillä yksityisellä lääkäriasemalla	8 %
Työterveyshuollossa	6 %
Opiskelijaterveydenhuollossa	0 %
En ole tällä hetkellä hoitosuhteessa	26 %

- Vastaajista joka neljäs (N=475) ei ole hoitosuhteessa, vaikka näistä 40 prosenttia arvioi psoriasiksensa vaikeaksi tai keskivaikeaksi. Näistä vain joka kolmas kokee, että psoriasis on hyvässä hoitotasapainossa.

Taustatiedot vastaajien psoriasisiksesta 2/7

- 1 801 vastausta

Mitä seuraavista psoriasisiksen muodoista sairastat? Voit valita useamman vaihtoehdon.	Osuus vastaajista
Ihopsoriasis (läiskä-, pisara-, taive- ja kynsipsoriasis, hiuspohjan psoriasis, sukuelinalueen psoriasis, märkärakkulainen psoriasis)	85 %
Nivelpsoriasis	43 %
Palmoplantaarinen pustuloosi (PPP)	5 %
Muu	2 %

- Nivelpsoriasisista sairastavista 72 prosenttia sairastaa myös ihopsoriasisista.

Taustatiedot vastaajien psoriasisesta 3/7

- 1 811 vastausta

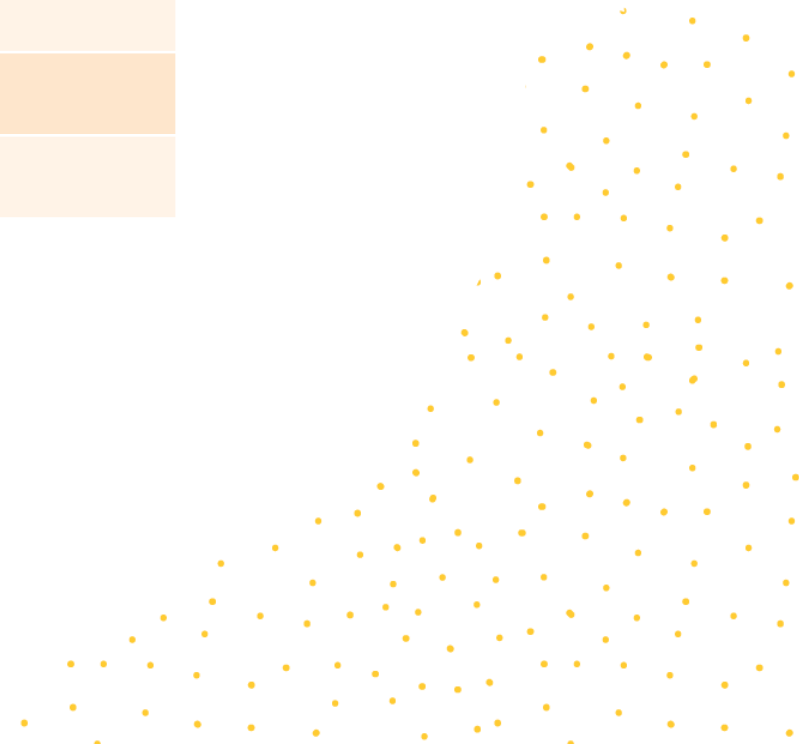
Mitä hoitoa käytät tällä hetkellä psoriasiseseen? Voit valita useamman vaihtoehdon.	Osuus vastaajista
Paikallishoito (perusvoiteet, lääkevoiteet, -liuokset ja -vaahdot)	73 %
Perinteinen sisäinen lääke (tablettimuotoinen tai pistettävä) tai kipulääke	29 %
Biologinen lääke	25 %
Muu	4 %
Valohoito	3 %

Taustatiedot vastaajien psoriasisesta 4/7

- 1 821 vastausta

Kauanko olet sairastanut psoriasisista?	Osuus vastaajista
Alle vuoden	1 %
1-5 vuotta	10 %
6-10 vuotta	11 %
Yli 10 vuotta	77 %

Taustatiedot vastaajien psoriasisesta 5/7

- 1 821 vastausta

Mikä on psoriasisksen vaikeusaste oman arviosi mukaan?	Osuus vastaajista
Vaikea	16 %
Keskivaikea	47 %
Lievä	33 %
En osaa sanoa	5 %

- Kaikista vastaajista 63 prosenttia sairastaa joko vaikeaa tai keskivaikeaa psoriasisista. Nivelpsoria sairastavilla osuus on 75 prosenttia, ihopsoria sairastavilla 63 prosenttia.

Taustatiedot vastaajien psoriasisesta 6/7

- 1 823 vastausta

Koetko, että psoriasiksesi on tällä hetkellä hyvässä hoitotasapainossa?	Osuus vastaajista
Kyllä	39 %
Tilanne vaihtelee	46 %
En	13 %
En osaa sanoa	2 %

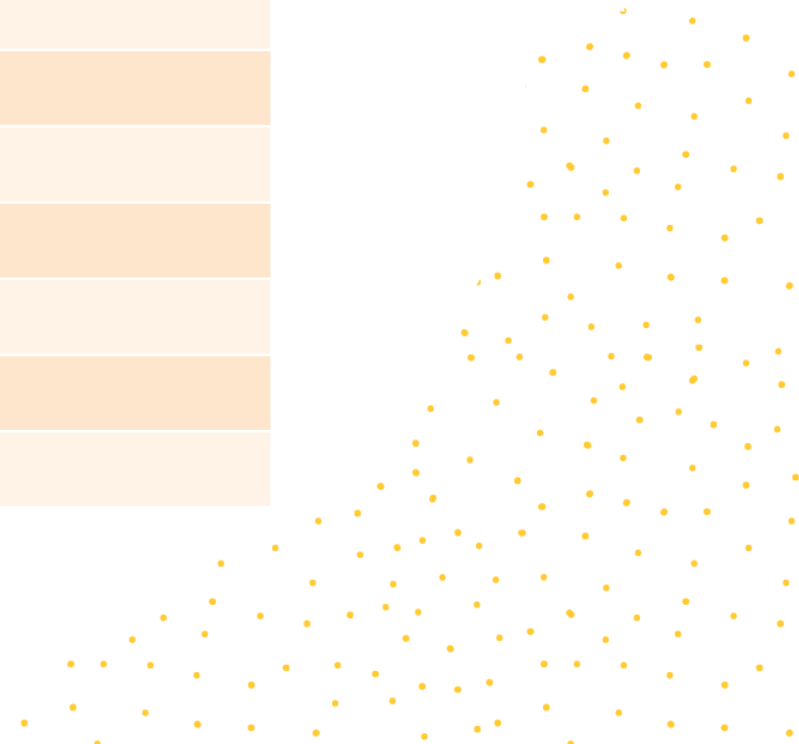
- Lähes puolet kokee, että psoriasisensa hyvä hoitotasapaino vaihtelee.
- 13 prosenttia (N=236) vastaajista kokee, että sairaus ei ole hyvässä hoitotasapainossa. Näistä yhdeksän kymmenestä kokee, että sairaus on vaikea tai keskivaikea, lisäksi näistä 61 prosentilla on liitännäissairauksia.

Taustatiedot vastaajien psoriasisesta 7/7

- 1 772 vastausta

Onko lääkäri todennut sinulla seuraavia psoriasisin liitännäissairauksia?	Osuus vastaajista
Ei mitään näistä	46 %
Liikalihavuus	23 %
Sydän- tai verisuonisairaus	22 %
Diabetes	17 %
Masennus, ahdistus	13 %
Tulehduksellinen suolistosairaus	7 %
Muu	5 %
Iriitti tai muu silmäsairaus	5 %

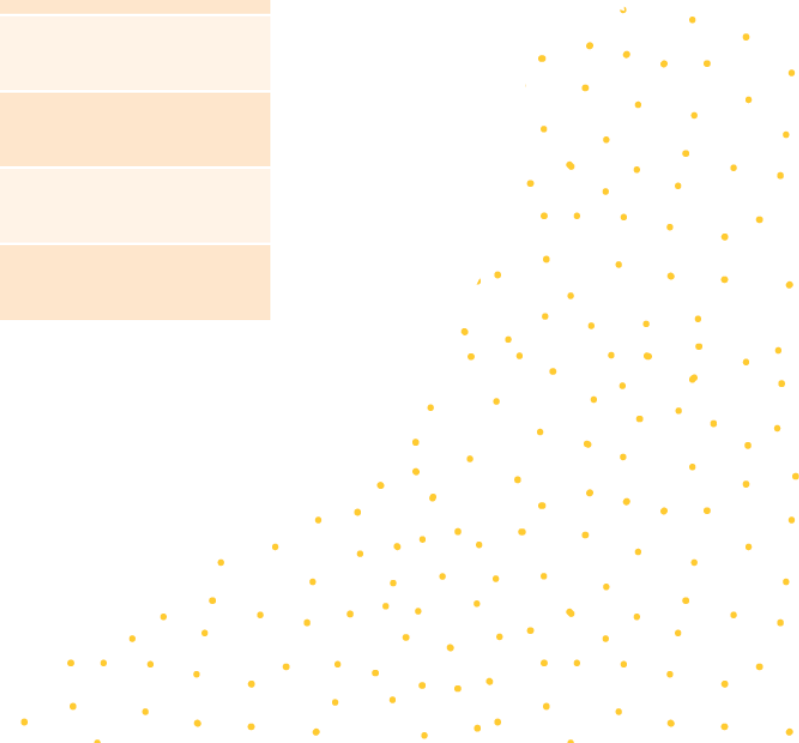
Sairauden vaikutukset

Sairauden vaikutukset 1/3

- 1 771 vastausta

Minkä verran koet psoriasisiksen vaikuttavan arkeesi tällä hetkellä?	Osuus vastaajista
5 = erittäin paljon	6 %
4	18 %
3	28 %
2	26 %
1 = erittäin vähän tai ei lainkaan	21 %

- Noin joka neljäs kokee psoriasisiksen vaikuttavan arkeen paljon.

Sairauden vaikutukset 2/3

- 1 776 vastausta

Onko oma terveydentilasi tällä hetkellä...	Osuus vastaajista
5 = erittäin hyvä	8 %
4	33 %
3	45 %
2	12 %
1 = erittäin huono	2 %

- 41 prosenttia vastaajista kokee terveydentilansa tällä hetkellä hyväksi.
- Jos terveydentila koetaan huonoksi, vastaajilla on usein liitännäissairauksia. Yleisimpänä liitännäissairautena on liikalihavuus.

Sairauden vaikutukset 3/3

- 1 821 vastausta

Koetko, että psoriasis kuormittaa myös mieltäsi (esim. stressi, unettomuus, uupumus, ahdistus, masennus)?	Osuus vastaajista
Kyllä	48 %
En	38 %
En osaa sanoa	15 %

- Lähes puolet vastaajista kokee psoriasisiksen kuormittavan mieltä.
- Jos oma terveydentila koetaan huonoksi, jopa 70 prosenttia kokee sairauden kuormittavan mieltä.
- Ikäryhmistä 18–29- ja 30–39-vuotiaat kokevat eniten mielen kuormitusta.

Hoito ja avunsaanti

Hoito ja avunsaanti 1/6

- 1 810 vastausta

Onko lääkärisi ottanut kanssasi puheeksi psoriasikseen liittyvät muut sairaudet (esim. diabetes, sydän- ja verisuonisairaudet, masennus)?	Osuus vastaajista
Kyllä	22 %
Ei	63 %
En osaa sanoa	5 %
Olen itse ottanut asian puheeksi	10 %

- Noin joka kolmas on käynyt lääkärisä kanssa keskusteluja psoriasikseen liittyvistä muista sairauksista.
- 48 prosentilla niistä, jotka ovat vastanneet ei, on liitännäissairauksia.

Hoito ja avunsaanti 2/6

- 1 820 vastausta

Onko sinua ohjattu laboratorionkokeeseen, vastaavaan mittaukseen (esim. kolesteroli, verenpaine, verensokeri) tai hammastarkastukseen psoriasiksen vuoksi?	Osuus vastaajista
Kyllä	41 %
Ei	52 %
En osaa sanoa	3 %
Ei ole ollut tarvetta	4 %

- Laboratorionkokeeseen tai vastaavaan mittaamiseen ohjaaminen on yleistä.
- 51 prosentilla niistä, jotka ovat vastanneet ei, on liitännäissairauksia.

Hoito ja avunsaanti 3/6

- 1 821 vastausta

Onko lääkäri tai muu terveydenhuollon ammattilainen ottanut kanssasi puheeksi psoriasiksen vaikutuksen mielen hyvinvointiin?	Osuus vastaajista
Kyllä	14 %
Ei	77 %
En osaa sanoa	4 %
Olen itse ottanut asian puheeksi	6 %

- Kolme neljästä ei ole puhunut mielen hyvinvoinnista terveydenhuollon ammattilaisen kanssa psoriasiksen yhteydessä.
- Niistä, jotka vastasivat, että terveydenhuollon ammattilainen ei ole ottanut puheeksi psoriasiksen vaikutusta mielen hyvinvointiin, lähes puolet kokee, että sairaus kuormittaa mieltä.

Hoito ja avunsaanti 4/6

- 1 823 vastausta

Onko lääkärisi tai muu terveydenhuollon ammattilainen ottanut puheeksi terveelliset elintavat (liikunta, ravinto, uni, päihteet) osana psoriasiksen omahoitoa?	Osuus vastaajista
Kyllä	41 %
Ei	48 %
En osaa sanoa	5 %
Olen itse ottanut asian puheeksi	6 %

- Terveellisistä elintavoista puhuminen on yleistä psoriasiksen yhteydessä.

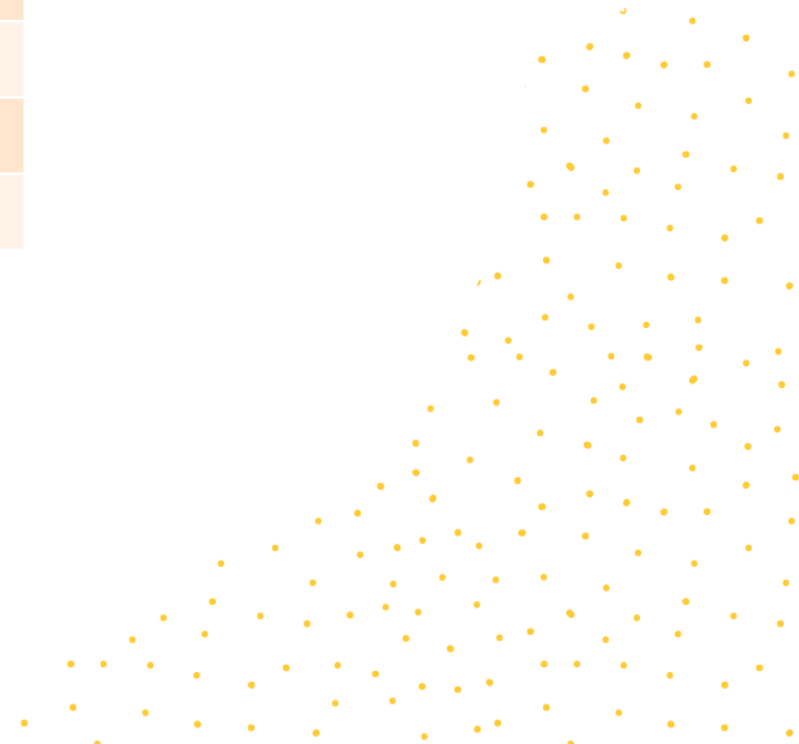

Hoito ja avunsaanti 5/6

- 1 822 vastausta

Onko lääkärisi tai muu terveydenhuollon ammattilainen ehdottanut kuntoutusta?	Osuus vastaajista
Kyllä	16 %
Ei	75 %
En osaa sanoa	2 %
Olen itse ottanut asian puheeksi	7 %

- Kolmelle neljästä ei ole ehdotettu kuntoutusta.

Hoito ja avunsaanti 6/6

- 1 806 vastausta

Onko sinulle ehdotettu seuraavien asiantuntijoiden palveluita osana psoriasiksen hoitoa?	Osuus vastaajista
Ei mitään näistä	79 %
Fysioterapeutti	10 %
Laillistettu jalkojenhoitaja	8 %
Ravitsemusterapeutti	4 %
Toimintaterapeutti	3 %
Psykologi tai psykoterapeutti	1 %
Mielenterveystyöhön erikoistunut sairaanhoitaja	1 %
Sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja	1 %
Muu	1 %

Hoidon arviointi

Hoidon arviointi 1/4

Kuinka hyvin seuraavat psoriasiksen hoitoon liittyvät asiat toteutuvat tällä hetkellä omalla kohdallasi?	Arvosana, asteikko: 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen
Koen saavani hyvää hoitoa psoriasikseen.	3,3
Minulle on selkeää, mikä taho on vastuussa hoidostani ja keneen ottaa yhteyttä.	3,3
Koen, että pystyn osallistumaan hoitoni suunnitteluun.	3,2
Hoitavaan lääkäriin tai terveydenhuoltoon saa tarvittaessa nopeasti yhteyden.	3,2
Pääsen mielestäni lääkärin vastaanotolle kohtuullisessa ajassa.	3,1
Hoidollani on selkeä tavoite ja tiedän, miten hoito etenee.	3,1
Saan lähetteen erikoissairaanhoidon tai asiantuntijalle silloin, kun tarvitsen.	2,9

Hoidon arviointi 2/4

Kuinka hyvin seuraavat psoriasiksen hoitoon liittyvät asiat toteutuvat tällä hetkellä omalla kohdallasi?	Arvosana, asteikko: 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen
Olen saanut terveydenhuollosta riittävästi tietoa psoriasiksesta.	2,9
Yhteistyö eri hoitopaikkojen välillä on sujuvaa.	2,5
Koen, että hoidossa huomioidaan psoriasiksen vaikutus elämänlaatuun ja mielen hyvinvointiin.	2,4
Minulla on kirjallinen hoitosuunnitelma tai tiedän, mistä löydän sen.	2,3

➤ 45 prosenttia vastaajista kokee saavansa hyvää hoitoa psoriasikseen.

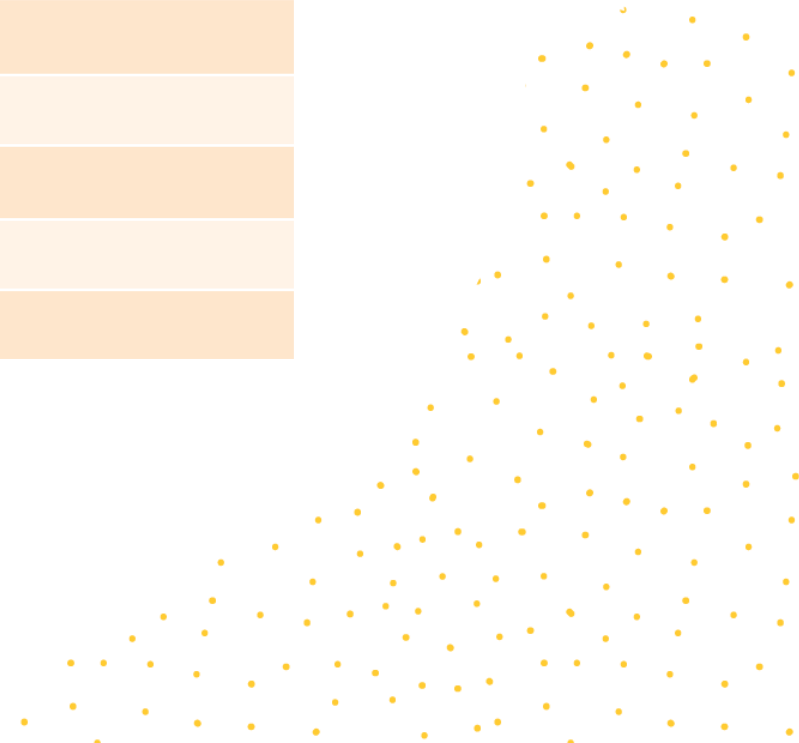

Hoidon arviointi 3/4

- 1 803 vastausta

Minkä kouluarvosanan antaisit saamallesi psoriasisiksen hoidolle? Asteikko: 4 = heikko ... 10 = erinomainen	Osuus vastaajista
10 = erinomainen	5 %
9	17 %
8	23 %
7	19 %
6	14 %
5	11 %
4 = heikko	11 %

- Kouluarvosanaksi psoriasisiksen hoidolle tuli 7,0.

Hoidon arviointi 4/4

- 1 818 vastausta

Onko hyvinvointialueiden aloitus vuoden 2023 alusta vaikuttanut omalla kohdallasi psoriasisiksen hoitoon?	Osuus vastaajista
Hoito on parantunut	1 %
Hoito on pysynyt samanlaisena kuin ennenkin	31 %
Hoito on huonontunut	13 %
En osaa sanoa	40 %
Ei koske minua	14 %

- Joka kolmas vastaaja kokee hoidon pysyneen samanlaisena sote-uudistuksen jälkeen.
- Suuri osa vastaajista ei osaa vastata kysymykseen tai kysymys ei koske vastaajaa. Jos osataan, hoito on enemmistön mielestä pysynyt samanlaisena kuin ennenkin. Enemmän hoidon kuitenkin koetaan huonontuneen kuin parantuneen.

Tutkimuksen johtopäätökset ja suositukset

Tutkimuksen johtopäätökset 1/6

Suuri osa, lähes kaksi kolmesta kokee sairautensa vaikeaksi tai keskivaikeaksi.

Yleisimmin sairastetaan ihopsoriasista (85 prosenttia) tai nivelpsoriasista (43 prosenttia). Nivelpsoriasista sairastavista suuri osa sairastaa myös ihopsoriasista. Kaikista vastaajista 63 prosenttia sairastaa joko vaikeaa tai keskivaikeaa psoriasista. Nivelpsoria sairastavilla osuus on 75 prosenttia, ihopsoria sairastavilla 63 prosenttia.

Hoitotasapaino vaihtelee.

Lähes puolet vastaajista kokee, että psoriasisiksen hyvä hoitotasapaino vaihtelee, hyväksi hoitotasapainoa kuvaa 39 prosenttia vastaajista.

Noin joka kahdeksas vastaaja kokee, että sairaus ei ole hyvässä hoitotasapainossa. Näistä yhdeksän kymmenestä kokee, että sairaus on vaikea tai keskivaikea, lisäksi näistä 61 prosentilla on liitännäissairauksia.

Tutkimuksen johtopäätökset 2/6

Liitännäissairaudet kuormittavat myös nuoria, nuorilla on erityisesti masennusta ja ahdistusta.

Kaikista vastaajista 54 prosentilla on myös liitännäissairauksia, joko yksi tai useampia, yleisimmin liikalihavuutta ja sydän- ja verisuonisairauksia. Liitännäissairauksia on myös nuoremmilla: esimerkiksi 18–39-vuotiaista noin puolella on liitännäissairauksia, yleisimpänä masennus ja ahdistus.

Joka neljäs ei ole hoitosuhteessa minkään tahon kanssa, vaikka voisi olla tarpeen.

Psoriasista hoidetaan kahdella viidesosalla vastaajista erikoissairaanhoidossa iho- tai reumatautien poliklinikalla tai muulla erikoisalalla. Vastaajista joka neljäs ei ole hoitosuhteessa, vaikka näistä 40 prosenttia arvioi psoriasiksensa vaikeaksi tai keskivaikeaksi. Tästä ryhmästä vain joka kolmas kokee, että psoriasis on hyvässä hoitotasapainossa.

Tutkimuksen johtopäätökset 3/6

Noin puolet arvioi sairauden vaikuttavan vain vähän arjessa selviytymiseen.

Vastaavasti noin joka neljäs kokee psoriasiksen vaikuttavan arjessa selviytymiseen melko tai erittäin paljon (arviot 1 tai 2/5). Terveystila nähdään yleisimmin kohtalaisena (45 prosenttia, arvio 3) tai hyvänä (41 prosenttia, 4 tai 5). Noin joka kuudes vastaaja kuvaa terveystilaansa huonoksi (arvio 1 tai 2). Mikäli terveystila koetaan huonoksi, vastaajilla on usein liitännäissairauksia. Yleisimpänä liitännäissairautena on liikalihavuus.

Lähes puolet vastaajista kokee psoriasiksen kuormittavan mieltä.

Jos oma terveystila koetaan huonoksi, jopa 70 prosenttia kokee sairauden kuormittavan mieltä. Ikäryhmistä 18–29- ja 30–39-vuotiaat kokevat eniten mielen kuormitusta.

Tutkimuksen johtopäätökset 4/6

Terveydenhuollossa mielen hyvinvoinnista ja muista sairauksista puhutaan vain harvoin.

Kolme neljästä ei ole puhunut mielen hyvinvoinnista terveydenhuollon ammattilaisen kanssa psoriasiksen yhteydessä. Joka viides on joko ottanut itse puheeksi tai terveydenhuollon ammattilainen on ottanut aiheen puheeksi. Kahden kolmasosan vastaajista kanssa ei ole puhuttu lainkaan psoriasikseen liittyvistä muista sairauksista. Noin joka kolmas on käynyt lääkärinsä kanssa keskustelua psoriasikseen liittyvistä muista sairauksista, joko ottanut itse puheeksi tai terveydenhuollon ammattilainen on ottanut.

Eri asiantuntijoiden hoitopalveluiden tarjoaminen harvinaista osana psoriasiksen hoitoa.

Neljälle viidestä vastaajasta ei ole ehdotettu mitään asiantuntijapalveluita. Kuntoutusta on ehdotettu vain 16 prosentille.

Tutkimuksen johtopäätökset 5/6

Parhaiten ohjataan erilaisiin tarkastuksiin ja terveelliset elintavat otetaan puheeksi.

Vastaajista 41 prosenttia on ohjattu erilaisiin tarkastuksiin (mm. hammastarkastus, laboratoriotestit) psoriasisensa vuoksi. Vastaavan osuuden kohdalla on terveydenhuollon ammattilainen ottanut puheeksi terveelliset elintavat osana psoriasisensa hoitoa.

Hoidon vastuutahon tietämisessä on onnistuttu parhaiten, hoitosuunnitelmassa ja sen löytämisessä sekä sairauden vaikutusten huomioinnissa elämänlaatuun ja mielen hyvinvointiin tehtävää.

Parhaiten ollaan onnistuttu hoidon vastuutahon selkeydessä, kokemuksessa että pystyy itse osallistumaan hoidon suunnitteluun, hoitavaan lääkäriin tai terveydenhuoltoon saa tarvittaessa nopeasti yhteyden. Parhaiten onnistuneetkin saavat kuitenkin matalia arvioita (paras keskiarvo 3,3/5). Vastaavasti heikoiten on onnistuttu kirjallisessa hoitosuunnitelmassa ja sen löytämisessä, sairauden vaikutusten huomioinnissa elämänlaatuun ja mielen hyvinvointiin sekä eri hoitopaikkojen välisessä sujuvuudessa. Psoriasisensa hoidolle annetaan kouluarvosana 7,0.

Tutkimuksen johtopäätökset 6/6

Hoidon selkeällä tavoitteella ja hoidon etenemisestä tietämisellä voidaan vaikuttaa vahvasti hoidon kouluarvosanaan.

Korrelaatioanalyysi nostaa kouluarvosanaan eniten vaikuttavaksi tekijäksi väitteen: ”Hoidollani on selkeä tavoite ja tiedän, miten hoito etenee” eikä tekijässä ole tällä hetkellä onnistuttu riittävästi. Muita vahvasti kouluarvosanaan vaikuttavia tekijöitä ovat: ”koen saavani hyvää hoitoa psoriasikseen”, ”minulle on selkeää, mikä taho on vastuussa hoidostani ja keneen ottaa yhteyttä”, ”koen, että pystyn osallistumaan hoitoni suunnitteluun”, ”saan lähetteen erikoissairaanhoidon tai asiantuntijalle silloin, kun tarvitsen”.

Hyvinvointialueuudistuksella ei ole vielä suuria tunnistettuja vaikutuksia hoitoon, osin viitteitä myös hoidon heikentymisestä.

Kysyttäessä hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksista psoriasiksen hoitoon suuri osa vastaajista ei osaa vastata kysymykseen tai kysymys ei koske vastaajaa. Jos osataan, hoito on enemmistön mielestä pysynyt samanlaisena kuin ennen. Vastaajissa on enemmän henkilöitä, jotka kokevat hoidon huonontuneen kuin niitä, jotka kokevat hoidon parantuneen.

Suosituksset 1/3

1. Hoidon tavoitteellisuuden vahvistaminen

- Korrelaatioanalyysin mukaan hoidon selkeällä tavoitteella ja hoidon etenemisestä tietämisellä voidaan vaikuttaa vahvasti siihen, kuinka tyytyväisiä sairastavat ovat hoitoonsa.
- Lisäksi on tärkeää, että hoidon vastuutahosta ollaan tietoisia, ja että itse voidaan vaikuttaa hoidon suunnitteluun.
- Hoitosuunnitelma ja sen löydettävyys on myös heikoiten onnistunut tekijä ja tällä on osavaikutuksensa siihen, kuinka hyvin sairastava tietää hoidon etenemisestä.

Suosituks^{et} 2/3

2. Psoriasis^{en} vaikutukset mielenterveyteen ja muihin sairauksiin vahvemmin esiin

- Terveystenhuollossa mielen hyvinvoinnista ja muista sairauksista puhutaan edelleen vain harvoin, vaikka tarvetta selkeästi on.
- Kaikista vastaajista 54 prosentilla on liittännäissairauksia, joko yksi tai useampia. Liitännäissairauksia on myös nuoremmilla: esimerkiksi 18–39-vuotiaista noin puolella on liittännäissairauksia, yleisimpänä masennus ja ahdistus.
- Lähes puolet vastaajista kokee psoriasis^{en} kuormittavan mieltä. Erityisesti nuoremmat ikäryhmät ja ne sairastavat, jotka kokevat terveydentilansa huonoksi, kokevat paljon mielen kuormitusta.
- Mielen hyvinvoinnista on keskustellut terveydenhuollon ammattilaisen kanssa psoriasis^{en} yhteydessä vain joka viides, muista sairauksista keskustelua on käynyt noin joka kolmas.

Suosituksset 3/3

3. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutusten seuraaminen

- Vaikka hyvinvointialueuudistuksella ei vielä ole suuria tunnistettuja vaikutuksia psoriasisien hoitoon, on osin tuloksissa näkyvissä viitteitä hoidon heikentymisestä. Eroja vaikuttaisi olevan myös hyvinvointialueittain. Tätä on tärkeä tarkastella esimerkiksi seurantatutkimuksen keinoin, kun kokemusta uudistuksen jälkeisestä hoidosta on enemmän.

